

Stručni rad

**DRUGA GODINA PROVOĐENJA
ŠKOLSKOGA PROJEKTA „ČITANJE
SUVREMENIH HRVATSKIH KNJIŽEVNICA“**

Alen Orlić

Klasična gimnazija, Zagreb

Sažetak

U školskoj godini 2024./2025. učenici dvaju četvrtih razreda Klasične gimnazije u Zagrebu sudjelovali su u školskom projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*, koji se drugu godinu zaredom provodi u toj školi. U radu su navedene predstavljene suvremene hrvatske književnice i njihova djela te su predstavljene brojne aktivnosti u drugoj godini provođenja projekta. Na kraju rada predstavljeni su rezultati provedene ankete među učenicima u vezi s njihovim sudjelovanjem u projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*.

Ključne riječi: suvremene hrvatske književnice, poticanje čitanja, književni susreti, predstavljanje školskoga projekta

1. Uvod

U školskoj godini 2023./2024. dva treća i dva četvrta razreda zagrebačke Klasične gimnazije sudjelovala su u školskom projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*.¹ S obzirom na to da je velika većina učenika u anonimnoj anketi provedenoj nakon završetka prve godine projekta iskazala zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu te su većinu učenika učenička predstavljanja djela suvremenih hrvatskih književnica potaknula da i sami pročitaju neka od predstavljenih djela te su učenici trećih razreda iskazali želju da i u sljedećoj školskoj godini (2024./2025.) sudjeluju u projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*, projekt se provodio i u školskoj godini 2024./2025., a u toj drugoj godini projekta sudjelovali su učenici dvaju četvrtih razreda (4. A i 4. B) Klasične gimnazije, dakle učenici koji su i prethodne školske godine sudjelovali u projektu.²

2. Predstavljene suvremene hrvatske književnice i njihova djela

Učenici su u drugoj godini provođenja projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* predstavili ove 33 suvremene hrvatske književnice i njihovih 47 različitih djela:

1. Silvija Šesto: *Tinkihot, vitez od obrade lektie* (roman), *Žuti šal* (roman), *Ester i bageri* (zbirka kratkih priča), *Tvoja priča zvuči suludo* (zbirka kratkih priča), *Zato što gledamo* (slikovnica za odrasle), *Od tresca do lijesa* (zbirka aforizama)
2. Rosie Kugli: *Nisam ti rekla...* (roman), *Izgubljena generacija* (roman), *Dvije crte plavo* (roman), *Hod po rubu* (roman)

¹ O razlozima pokretanja projekta i aktivnostima u prvoj godini provođenja projekta v. rad *Školski projekt „Čitanje suvremenih hrvatskih književnica“* (Orlić 2024).

² Budući da je u 1. C i u 1. E r. nekoliko učenika za čitanje djela po svom izboru izabralo djela suvremenih hrvatskih književnica, i ti su učenici bili uključeni u projekt.

3. Monika Herceg: *Lovostaj* (pjesnička zbirka), *Početne koordinate* (pjesnička zbirka), *Vrijeme prije jezika* (pjesnička zbirka)
4. Ivana Bodrožić: *Sinovi, kćeri* (roman), *Hotel Zagorje* (roman)
5. Jelena Kastaneti: *Snovi iz Afrike* (zbirka crtica popraćenih fotografijama Domagoja Karačića), *Priče o nama* (zbirka kratkih priča)
6. Luca Kozina: *Važno je imati hobi* (zbirka kratkih priča), *Vidjet ćeš kad odrasteš* (zbirka kratkih priča)
7. Magdalena Mrčela: *Između* (roman), *Dnevnik četvrtoga a* (roman)
8. Marija Andrijašević, *Davide, svašta su mi radili* (pjesnička zbirka)
9. Sanja Baković, *Plovna mjesta* (pjesnička zbirka)
10. Snježana Banović, *Kronika sretnih trenutaka* (autobiografija)
11. Valerija Cerovec, *Hotel Horizont* (roman)
12. Danijela Crljen, *Strah od kupine* (roman)
13. Lidija Deduš, *ja se zovem lidija deduš* (pjesnička zbirka)
14. Marija Dejanović, *Dobrota razdvaja dan i noć* (pjesnička zbirka)
15. Slavenka Drakulić, *Dora i Minotaur* (roman)
16. Vjekoslava Huljić, *Moja sestra je mrak* (roman)
17. Branka Kostić, *Smijem li se ili sanjam* (pjesnička zbirka)
18. Sonja Manojlović, *Čovječica* (pjesnička zbirka)
19. Julijana Matanović, *Djeca na daljinu* (zbirka priča)
20. Suzana Matić, *Ni na asfaltu, ni na zemlji* (pjesnička zbirka)
21. Valentina Mavretić, *Ljuljačka* (zbirka kratkih priča)
22. Bojana Meandžija, *Trči! Ne čekaj me...* (roman)
23. Sanja Mudrinić, *Slomljeno srce* (roman)
24. Kristina Paj, *Ne gubi fokus* (roman)
25. Ema Pavlović, pjesme u zbirci *Netko podvikne, djeca odrastu* Književne grupe 90+
26. Ana Predan, *Neke su stvari neobjašnjivo plave* (kratka priča)
27. Rajna Racz, *Djevojka–Zarez* (pjesnička zbirka)
28. Ena Rajić, *Razmrljane boje nevremena* (pjesnička zbirka)
29. Vedrana Rudan, *Doživotna robija* (roman)
30. Olja Savičević Ivančević, *Ljeta s Marijom* (roman)
31. Ivana Šojat, *Zmajevi koji ne lete* (roman)

32. Marina Vujčić, *Sigurna kuća* (roman)

33. Sanja Ždralović, *Glagoljski misterij* (roman).

S obzirom na to da su u drugoj godini provođenja projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* sudjelovala samo dva razreda i da su uz taj projekt učenici mogli sudjelovati i u projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca*,³ učenici su predstavili nešto manji broj književnica i njihovih djela, no i dalje je riječ o znatnom broju predstavljenih književnica i njihovih djela. Nijedno predstavljeno djelo nije objavljeno prije 2000. godine jer je učenicima zadano da godina prvoga izdanja odabranoga djela ne smije biti prije 2000. godine, dakle učenici su se bavili doista suvremenim književnim djelima.

Književnica Silvija Šesto predstavljena je s najviše različitih djela; tijekom školske godine 2024./2025. učenici su ukupno predstavili šest različitih djela Silvije Šesto. Iznimno je zastupljena bila i književnica Rosie Kugli sa svojim izvrsnim romanima za mlade; učenici su predstavili četiri različita romana Rosie Kugli. Učenici su predstavili i tri pjesničke zbirke Monike Herceg, dva romana Magdalene Mrčele, dva romana Ivane Bodrožić, dvije knjige Jelene Kastaneti i dvije zbirke kratkih priča Luce Kozine. Ostale književnice učenici su predstavili jednim njihovim djelom.

2.1. Književni susreti s hrvatskim književnicama

U sklopu projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* organizirano je u suradnji sa zagrebačkim knjižnicama sedam književnih susreta s hrvatskim književnicama. Razgovor su s književnicama vodili učenici koji su pročitali njihova djela, a o svakom susretu s književnicama učenici su napisali članak za digitalni školski časopis Klasične gimnazije *Mi*. Prvi književni susret bio je u Knjižnici *Medveščak* gdje su učenici imali priliku razgovarati s Rajnom Racz [3.], zatim je u Knjižnici *Savica* bio susret s Magdalenom Mrčelom [4.]. Sljedeći književni susret bio je s Rosie Kugli u Knjižnici *Medveščak* [5.], a potom su u toj knjižnici bili i susreti sa Silvijom Šesto [6.] i Enom Rajić [7.]. U Knjižnici Božidara Adžije održao

³ Učenici koji su za čitanje po svom izboru odabrali djelo hrvatske književnice rođene 1990. ili poslije 1990. godine sudjelovali su istodobno i u projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* i u projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*. Više o školskom projektu *Čitanje mladih hrvatskih pisaca* može se pročitati u tekstu Milkice Urse (v. Urša 2025).

se susret s Kristinom Paj [8.], a zadnji književni susret u drugoj godini provođenja projekta bio je u Knjižnici *Medveščak* s Monikom Herceg [9.].

2.2. Čitanje suvremenih hrvatskih književnica na smotri LiDraNo

Poneki učenički tekstovi nastali u sklopu projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* predstavljeni su na smotri LiDraNo u kategoriji samostalnoga novinarskog izraza. Tako je učenica Maja Kaleb (1. C) sudjelovala na LiDraNu zahvaljujući intervjuu s književnicom Slavenkom Drakulić *Progovarajući o onom o čemu ne govorimo* [10.], a učenica Marta Ivanuš (4. A) sudjelovala je na županijskoj razini LiDraNa s člankom o književnom susretu s književnicom Magdalenom Mrčelom [4.]. Na županijskoj razini smotre LiDraNo uspješno je predstavljena i radijska emisija *Suvremene hrvatske književnice: Rosie Kugli*, koju su osmislili učenici 4. A razreda Rino Zadelj, Vanja Vislav Dolibašić i Stribor Trbojević. Emisija predstavlja književnicu Rosie Kugli i njezine romane za mlade koje su učenici čitali u sklopu projekta.

2.3. Tematska izložba Čitanje suvremenih hrvatskih književnica: zapostavljene književnice

Od 31. ožujka do 15. travnja 2025. u Knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu bila je postavljena tematska izložba *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica: zapostavljene književnice* autora Alena Orlića i Milkice Urse. Izložba je nastala u sklopu školskoga projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*. Na izložbi su izložena književna djela suvremenih hrvatskih književnica koja su učenici Klasične gimnazije odabrali za čitanje u školskom projektu, a na temelju tih odabranih djela knjižničari Knjižnice Božidara Adžije napravili su za svoje korisnike i mrežni katalog s djelima suvremenih hrvatskih književnica. Na postavljenoj izložbi posjetitelji su se mogli pobliže upoznati sa stvaralaštvom suvremenih hrvatskih književnica, a bile su izložene i novine i časopisi sa zapisima o životu i radu Vesne Parun, velike hrvatske književnice koja je utrla put današnjim suvremenim hrvatskim književnicama.

2.4. Javno predstavljanje školskoga projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*

U zagrebačkoj Knjižnici Božidara Adžije 10. travnja 2025. (dan rođenja Vesne Parun) javno je predstavljen projekt *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* u drugoj godini provođenja. Predstavljanje je uvodnom riječju otvorila Milkica Ursa, knjižničarka Knjižnice Božidara Adžije, koja je i vodila predstavljanje. Zatim je projekt predstavio Alen Orlić, pokretač projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* i organizator njegova predstavljanja, a potom je nekoliko učenika Klasične gimnazije predstavilo djela suvremenih hrvatskih književnica koja su pročitali u sklopu školskoga projekta: Lora Škalić (4. A) predstavila je roman Rosie Kugli *Nisam ti rekla..*, a nakon nje pjesničku zbirku Marije Andrijašević *Davide, svašta su mi radili* predstavio je Karlo Greguraš (4. B). Olju Savičević Ivančević i njezin roman *Ljeta s Marijom* predstavila je Fani Gaće (1. C), a Katarina Ivšić (1. E) predstavila je pjesničku zbirku Suzane Matić *Ni na asfaltu, ni na zemlji*. Valeriju Cerovec i njezin roman *Hotel Horizont* predstavio je Rino Zadelj (4. A). Nakon predstavljanja djela suvremenih hrvatskih književnica Antea Kanaet (4. A) kazivala je pjesmu Vesne Parun *Ne pitaj više* u povodu dana rođenja te velike hrvatske pjesnikinje. Knjižničarka Milkica Ursa pozvala je na kraju sve nazočne da razgledaju u prostorijama knjižnice izložbu koja u podnaslovu sadrži sintagmu *zapostavljene književnice* jer, kako je istaknula, u zbirci Arhiv Književnog petka postoji zapisnik s tribine na kojoj su gostovale književnice Vesna Parun, Nada Iveljić i Sonja Manojlović razgovarajući o ravnopravnosti s književnicima [11.]. Za sami kraj predstavljanja projekta knjižničarka Milkica Ursa dala je riječ književnici Rosie Kugli, koja je izrazila svoje oduševljenje projektom.

Projekt *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* predstavljen je i na Danu otvorenih vrata Klasične gimnazije 4. travnja 2025. Zainteresiranim posjetiteljima predstavili su ga maturanti Karlo Greguraš i Nina Marija Marić, učenici 4. B razreda Klasične gimnazije.

2.5. Anketa

Pri završetku nastavne godine u oba razreda koja su sudjelovala u projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* provedena je anonimna anketa u vezi s projektom. U anketi je sudjelovalo 37 učenika. Prvi anketni zadatak učenicima je bio procijeniti vlastito zadovoljstvo sudjelovanjem u školskom projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*. Zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu iskazalo je svih 37 anketiranih učenika, tj. 100 % učenika. Učenici su trebali i objasniti svoj odgovor, odnosno napisati što im se svidjelo ili/i što im se nije svidjelo. Ovo su neki od njihovih odgovora:

„Sve mi se jako svidjelo, a najviše odlasci u knjižnice gdje smo razgovarali s književnicama.“

„Svidjelo mi se upoznavanje suvremenih hrvatskih književnica i njihovih djela.“

„Svidio mi se cijeli koncept projekta i to što smo imali mogućnost upoznati književnice.“

„S obzirom na to da ne čitamo književnice za obveznu lektiru, lijepo je bilo pročitati neku knjigu koju je žena napisala.“

„Sviđa mi se što ovaj projekt otvara neka nova vrata ženama.“

„Svidjelo mi se što smo dobili priliku razgovarati s autoricama knjiga.“

„Svidjelo mi se upoznavanje književnica i njihovih životnih priča. Svidjelo mi se kako su ispričale i svoj privatni život.“

„Jako mi se svidio pristup književnica na susretu. Uživala sam i u čitanju knjige.“

„Svidjelo mi se što sam saznala za neke odlične suvremene hrvatske književnice za koje prije nisam znala.“

„Svidjelo mi se to što smo zahvaljujući projektu mogli naučiti nešto više o suvremenim hrvatskim književnicama.“

„Otvorilo mi je pogled na šire područje čitanja jer nikad do ovog projekta nisam čitala domaće književnice, ali nastaviti ću vrlo rado.“

„Svidjela mi se pristupačnost književnica i kako su bile spremne odgovarati na sva naša pitanja.“

„Djelo je na mene ostavilo snažan dojam i čitanje tog djela pružilo mi je osjećaj zadovoljstva.“

Učenici su u anketi trebali napisati i razlog(e) odabira predstavljenoga književnog djela, a ovo su neki od učničkih odgovora:

„Sviđa mi se jednostavnost i način pisanja autorice. Lako se mogu pronaći u njezinim djelima.“

„Rajnu Racz mi je predložio profesor te sam u početku bila malo skeptična jer nisam baš osoba koja voli čitati zbirke pjesama, no stvarno su mi se svidjele te sam čak kupila i knjigu.“

„Priča mi se svidjela i mislim da bi ju više ljudi trebalo pročitati.“

„Prijateljeva preporuka.“

„Naslov me zainteresirao te sam čula puno pozitivnih kritika o spisateljici.“

„Htjela sam pročitati poeziju.“

„Profesor mi je pomogao u odabiru.“

„Knjigu Kristine Paj odlučila sam pročitati nakon što ju je moja prijateljica predstavila na satu.“

Učenici su u anketi trebali odgovoriti jesu li ih koja učenička predstavljanja djela suvremenih hrvatskih književnica potaknula da i sami pročitaju neka od predstavljenih djela. Trebali su odabrati jedan od triju ponuđenih odgovora:

A. Jesu, pročitao/pročitala sam jedno djelo (ili više njih).

B. Jesu, pročitat ću jedno djelo (ili više njih) kad budem imao/imala vremena.

C. Nisu.

Najviše je učenika zaokružilo odgovor B., njih 25, što je 67 % učenika; odgovor A. zaokružilo je osmero učenika (22 %), a odgovor C. četvero učenika (11 %).

3. Zaključak

U drugoj godini provođenja školskoga projekta *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica* učenici zagrebačke Klasične gimnazije uključeni u projekt predstavili su 33 suvremene hrvatske književnice i njihovih 47 različitih djela, koja su čitali po svom izboru. Petero je učenika imalo priliku predstaviti djela suvremenih hrvatskih književnica i na javnom predstavljanju projekta u Knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu u kojoj je bila izložena i tematska izložba *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica: zapostavljene književnice* nastala zahvaljujući projektu *Čitanje suvremenih hrvatskih književnica*. Projekt je javnosti predstavljen i na Danu otvorenih vrata Klasične gimnazije. U sklopu projekta organizirano je sedam književnih susreta s hrvatskim književnicama u nekoliko zagrebačkih knjižnica. Čitanje djela suvremenih hrvatskih književnica i književni susreti s njima potaknuli su dio učenika da za školski časopis *Mi* napišu novinarske osvrte na susrete s književnicama, da intervjuiraju književnice i da o jednoj od njih snime radijsku emisiju, što je potom predstavljeno i na smotri LiDraNo u kategorijama *samostalni novinarski izraz* i *radijski izraz*. U anonimnoj anketi provedenoj nakon završetka projekta svi učenici iskazali su zadovoljstvo sudjelovanjem u projektu *Čitanje*

suvremenih hrvatskih književnica, a većinu učenika učenička predstavljanja djela hrvatskih književnica potaknula su da i sami pročitaju neka od predstavljenih djela. U drugoj godini provođenja projekta sudjelovali su maturanti, no u planu je nastavak provođenja projekta i u sljedećoj školskoj godini s novim učenicima i s nekim dodatnim aktivnostima koje će biti dio projekta.

4. Popis literature

- [1.] Orlić, A. (2024). Školski projekt „Čitanje suvremenih hrvatskih književnica“. *Varaždinski učitelj*, 7 (15), 337-344.
- [2.] Ursa, M. (2025). Školski projekt „Čitanje mladih hrvatskih pisaca“ u knjižnici Božidara Adžije u Zagrebu. URL: <https://izdanja.hkdrustvo.hr/casopisi/hkdn/article/view/1537> (26. kolovoza 2025.)
- [3.] Marić, N. M. (2024). Književni susret s Rajnom Racz. URL: <https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-rajnom-racz/> (28. kolovoza 2025.)
- [4.] Ivanuš, M. (2025). „Upoznala sam djevojku kojoj je moj roman ‘Između’ spasio život“. URL: <https://casopis-mi.org/upoznala-sam-djevojku-kojoj-je-moj-roman-izmedu-spasio-zivot/> (28. kolovoza 2025.)
- [5.] Marić, N. M. (2025). Književni susret s Rosie Kugli. URL: <https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-rosie-kugli/> (28. kolovoza 2025.)
- [6.] Kuhta, M. (2025). Susret s književnicom Silvijom Šesto u Knjižnici Medveščak. URL: <https://casopis-mi.org/susret-s-knjizevnicom-silvijom-sesto-u-knjiznici-medvescak/> (28. kolovoza 2025.)
- [7.] Marić, N. M. (2025). Književni susret s Enom Rajić. URL: <https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-enom-rajic/> (28. kolovoza 2025.)
- [8.] Marić, N. M. (2025). Književni susret s Kristinom Paj. URL: <https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-kristinom-paj/> (28. kolovoza 2025.)
- [9.] Marić, N. M. (2025). Književni susret s Monikom Herceg. URL: <https://casopis-mi.org/knjizevni-susret-s-monikom-herceg/> (28. kolovoza 2025.)

[10.] Kaleb, M. (2025). Progovarajući o onom o čemu ne govorimo (intervju sa Slavenkom Drakulić). URL: <https://casopis-mi.org/progovarajuci-o-onom-o-cemu-ne-govorimo/> (28. kolovoza 2025.)

[11.] Marić, N. M. (2025). „Čitanje suvremenih hrvatskih književnica“ u drugoj godini provođenja. URL: <https://casopis-mi.org/predstavljaj-projekta-citanje-suvremenih-hrvatskih-knjizevnica-u-drugoj-godini-provodenja/> (28. kolovoza 2025.)